GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 16 — Rok I. Włocławek, sobota 19 stycznia 1946 roku Cena 2 złote

Cenne i święte łzy

O roku ów! Kto ciebie widział w naszym kraju

— — —

...zdawna byłeś niebieskim oznajmiony cudem
i poprzedzony głuchą wieścią między ludem...
Adam Mickiewicz.

— — —

Głucha detonacja rozdziera powietrze. Zadrgały szyby w oknach, zatrzęsły się drzwi, posypały się odłamki murów, a potem cisza, przeraźliwa cisza i szybko bijące serca wszystkich mieszkańców.

Szepty... Nachylone głowy ku sobie... Jeszcze brak odwagi na głośne dzielenie się wrażeniami, ale za to szept coraz radośniejszy, coraz żywszy.

Most wysadzony... Zbliża się wyzwolenie... Oto tej ciemnej, zimowej nocy potężny młot historii wali mocno i spada cios za ciosem na ciężkie kajdany, którymi jak w kleszcze schwycone było nasze miasto. Wżarły się okowy do krwi, skrępowały silnie... Tchu brakowało w płucach. Każde śmielsze poruszenie się, każde wyraźniejsze spojrzenie, każde głośniej wypowiedziane słowo to... przecież rzecz nam wszystkim ogólnie znana — areszt, więzienie, gestapo, bicie, obóz lub strzał i wrzucenie do rowu pod murem cmentarnym lub w lesie pobliskim. Całe Kujawy stały się wielką mogiłą kryjącą prochy męczenników.

Na niebie zjawiają się pierwsze łuny. Strzały przerywają dotychczasową ciszę. Coraz głośniejsze, coraz bliższe... Rodzi się wolność wśród huku rozrywających się bomb i szrapneli, w purpurze wielkich strumieni ognia.

Nikt już nie myśli o tym, że może być inaczej, że to jeszcze nie jest ta chwila, na którą czekaliśmy pięć i pół lat.

I rozum i serce, a zwłaszcza serce mówi, że to już, że to właśnie dziś, 20 stycznia, Polska przyjdzie by osuszyć łzy, by dać uśmiech szczęścia i radości, by wyprowadzić nas wszystkich z suteryn i poddaszy na jasne rozsłonecznione ulice i place...

We wszystkich mieszkaniach ruch. Przez pięć i pół lat przyzwyczailiśmy się do swych czterech ścian wąskich pokoików czy kuchenek. Tej nocy mieszkanie nasze jest nam za ciasne.

Podchodzimy do okien, podchodzimy do drzwi, wychodzimy na korytarze, na podwórze i na ulicę.

Świta, a jednocześnie nastaje cisza. Pierwszy poranek niewysłowionego, zapomnianego już przez nas wszystkich Spokoju. Trwoga zniszczona na zawsze.

Wolność nadeszła i położyła swe dłonie na rozpalone czoła nasze i powitała nas jednym tylko słowem: POLSKA!

Zginają się w tym momencie kolana nasze, przypadamy kornie ustami do bruków naszych ulic i całujemy świętą, polską, wolną ziemię, której but niemiecki więcej już nigdy kalał nie będzie.

A potem? Potem jedna tylko myśl jak błyskawica przeszyła nas wszystkich. Do pracy! Do pracy nad budową nowej Polski!

— — —

Godz. 6 rano. Gmach Straży Pożarnej i pięć osób. Inż. Hajdo, arch. Jezierski, J. Arentowicz, kmdt. Poszwiński i zecer Kułakowski.

Krótka narada. Padają dyktowane słowa pierwszej odezwy. Już jest gotowa. Zecer Kułakowski bierze ją w swe ręce i idzie ją składać.

Drukarnia Diecezjalna już jest czynna. Znów jest polska; po niemczyźnie śladu nie zostało. W drukarni jest kierownik Chałupka, jest buhalter Żuchowski, jest pracownik Szukałowski. Odezwa będzie złożona. Zjawiają się inni zecerzy, przychodzą maszyniści. Jest Lasota Oktawian, Tomaszewski Feliks, Matuszkiewicz Marian. Przychodzi niżej podpisany. Praca idzie na całego. Maszyna drukarska ruszyła pchana ręką ludzką.

— — —

Godz. 6.30 rano. Znów gmach Straży Pożarnej. Pogotowie strażackie sformowane. Na mieście pożary. Jest 48 strażaków. Komendant Poszwiński, zastępca Postolski i naczelnicy sekcji: Białecki, Podlewski, Wysocki.

— — —

Godz. 7 rano. Sala kina „Corso". 80 osób. Ob. Redo Franciszek referuje sytuacje. Należy stworzyć Komitet Obywatelski, należy zorganizować władzę, należy dostać się do Magistratu.

Pięciu ludzi. Obob. Redo Franciszek, Kurowski Tadeusz, Buczkowski Jerzy, Derulski Jan i Ziółkowski Wincenty oraz woźny Lewandowski otwierają Magistrat. Sporządza się odezwę do ludności w imieniu Komitetu Obywatelskiego. Na gmachu Magistrackim powiewa polska flaga państwowa.

— — —

Godz. 7.30 rano. Zebranie Komitetu Robotniczego. Tłumy ludzi przy ulicy P. O. W. Znów krótka narada, znów delegaci podążają do Drukarni Diecezjalnej, a w godzinę potem na murach miasta ukazuje się trzecia odezwa zwiastująca braci robotniczej — Wyzwolenie i Wolność, całkowitą Wolność.

W Komitecie Robotniczym znani obywatele mieszkańcom naszego miasta. Widzimy tu obob. Marczewskiego R., Nowaka, Wódeckiego, Czarkowskiego, Bombolskiego, Konarskiego i wielu, wielu innych.

— — —

Godz. 9 rano. Na ulicach ruch niezwykły. Nastrój świąteczny. Komitet Obywatelski i zebrana ludność witają gorąco i z entuzjazmem przejeżdżające ulicami czołgi Armii Czerwonej. Wyciągają do nich ręce. Zwycięzcy w odpowiedzi na powitanie na oklaski i okrzyki udzielają uśmiech zadowolenia, salutując jednocześnie zgromadzone tłumy. Wiedzą dobrze jakie dzieło zostało przez nich wykonane. Skromni, zmęczeni jadą dalej, by innym braciom nieść Wolność i Wyzwolenie.

— — —

Godz. 10 rano. Do gmachu Magistratu przybyła delegacja klasy robotniczej. Krótkie porozumienie i Komitet Obywatelski został rozszerzony. Do dotychczasowego składu w osobach: Franciszek Redo, Kurowski Tadeusz, Buczkowski Jerzy, Derulski Jan, Ziółkowski Wincenty dochodzą Marczewski Roch, Wiśniewski Zygmunt oraz Borowski, Wódecki i Konarski.

Komitet powiadamia ludność o połączeniu się dwóch organizacji i wzywa klasę pracującą do współpracy za pośrednictwem odezwy, która znów w godzinę po ułożeniu tekstu, zjawia się na murach miasta. Zecerzy pracują bez przerwy.

Komitet Obywatelski pracuje również bez przerwy. Tworzone są zaczątki Milicji Obywatelskiej. Pierwsze czynności z ramienia Komitetu rozpoczął ob. Derulski Jan. Zjawia się obywatel Pawełko Mieczysław i z rozkazu władz radzieckich obejmuje komendę nad Milicją. Znów odezwa do ludności zawiadamiająca wszystkich o stworzeniu pierwszej polskiej władzy wykonawczej.

Na mieście rozbrzmiewają dzwony kościelne. Niosą w świat wieść najdroższą. Stolica Kujaw, Włocławek, wolny... Przed zamkniętą katedrą tłumy ludzkie. Padają kobiety, mężczyźni i dzieci na kolana przed zamkniętymi drzwiami. Łzy w oczach ciszy szept modlitwy i śpiewny, radosny dźwięk dzwonów...

Na ulicach tłumy coraz większe. W pościgu za znienawidzonym niemcem coraz częściej i coraz szybciej posuwają się czołgi radzieckie. Przechodzą pierwsze małe oddziały żołnierzy polskich, witane z entuzjazmem.

— — —

Godz. 15.30. Do Komitetu Obywatelskiego przybywa inż. Teofil Hajdo, b. wiceprezydent miasta. Tymczasowy Komitet postanawia go dokooptować do swego składu i powierza mu stanowisko przewodniczącego. Na I zastępcę powołano ob. Redo, na II zastępcę — ob. Marczewskiego.

Po ukonstytuowaniu się zarządu miasta następuje powitanie przedstawiciela Armii Czerwonej pułk. Ostrowskiego.

— — —

Godz. 9 wieczorem. Do Drukarni Diecezjalnej przybywa por. Beck, zastępca dowódcy Jednostki Polit. Wychow. Wojska Polskiego. Pyta o redaktora, o kierownika zakładu. Poleca przystąpić do pracy drukowania komunikatów wojennych Radzieckiego Biura Informacyjnego i komunikatów Sztabów Koalicyjnych.

Przy świetle świec przystępują zecerzy do pracy. Przybywa zecer Krasucki Wacław, Jędrzejak Mieczysław, Rosołowski Stanisław. Ściągamy jeszcze jednego maszynistę Stalińskiego Feliksa.

— — —

Godz. 2 w nocy. Zecerzy na skutek całodziennego przemęczenia i wadliwego oświetlenia mają oczy zasłonięte ciągle płynącymi łzami. Do pracy zecerskiej staje również kierownik Chałupka.

— — —

Godz. 5 rano. Pierwsza polska gazeta ścienna po korekcie i po rewizji gotowa. Należy przystąpić do druku. Niestety, nie ma kto ciągnąć maszyn drukarskich. Niżej podpisany jako członek Milicji Obywatelskiej zgłasza się z prośbą o pomoc do Milicji. Ob. Pawełko poleca załatwienie tej sprawy ob. Buczkowskiemu Jerzemu. Ten sprowadza volksdeutschów. Staje 12 ludzi i zaczynają bez przerwy ciągnąć koła maszyny.

O świtaniu gazetka ścienna idzie na miasto. Rozchwytywana, wydzierana, formalnie połykana. Milicjanci rozklejają gazetkę na murach miasta. Wokół białej plamy gazetowej tłumy ludzi, którzy tak, jak każdy z nas, nie jedli i nie spali.

— — —

Minął pierwszy dzień i pierwsza noc Wolności.

Nie jestem historykiem. Trudno mi było wszędzie być i wszystko dokładnie notować. Być może, że jakiś szczegół ważny, czy też pracę tej czy innej jednostki mimowoli opuściłem. Historycy te zdarzenia uszeregują i powiążą w całość, aby dokładnie przekazać je potomności.

Jedno jest pewne. Każdy z nas co mógł, to uczynił. Każdy z nas jest dumny i szczęśliwy, że mógł doczekać tego dnia i choć trochę swych sił czy zdolności dołożyć do zorganizowania życia w wolnym już mieście.

Odczuwamy tylko w sercach naszych wielki żal, że nie wszystkim nam było dozwolone dożyć tych radosnych chwil. Wspomnienia o pomordowanych ojcach i matkach, braciach i siostrach, mężach i żonach, córkach i synach tkwi nadal głęboko w nas. I co dzień schylamy głowy przed ich męczeńską ofiarą, przed bohaterską śmiercią żołnierzy radzieckich i polskich, złożoną dla nas i w imieniu naszym...

Łzy bólu spływają razem ze łzami radości. I dlatego tak są cenne i tak są święte!

— — —

O roku ów! Kto ciebie widział w naszym kraju!

— — —

...zdawna byłeś niebieskim oznajmiony cudem
i poprzedzony głuchą wieścią między ludem..

A. Turczynowicz.

Warszawa w rocznicę wyzwolenia

Uroczyste posiedzenie Warszawskiej Rady Narodowej

WARSZAWA, 18. 1. W dniu 17-go stycznia, z okazji pierwszej rocznicy oswobodzenia Warszawy odbyło się uroczyste posiedzenie plenarne Rady Narodowej m. st. Warszawy.

Na uroczystość przybył Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. Bolesław Bierut, wiceprezydent KRN St. Szwalbe, Naczelny Dowódca Wojsk Polskich Marszałek Rola-Żymierski, członkowie rządu z wicepremierem Gomułką, Korpus Dyplomatyczny akredytowany w Polsce z dziekanem W. Lebiedewem na czele — ambasadorem ZSRR., radni miejscy, przedstawiciele organizacji politycznych, społecznych związków zawodowych, prasy krajowej i zagranicznej oraz inni.

Uroczystość rozpoczęła się odegraniem hymnu państwowego, następnie na salę wkraczają poczty sztandarowe pułków Wojsk Polskich, które brały udział w oswobodzeniu Warszawy.

Kpt. Gregorowicz składa meldunek Prezydentowi KRN, poczem prezydent m. st. Warszawy ob. Tołwiński w imieniu ludności Warszawy wyraża wdzięczność żołnierzom Wojska Polskiego, którzy bezpośrednio przyczynili się do oswobodzenia stolicy.

Zebrani zgotowali delegacji spontaniczną owację. Orkiestra odegrała „Warszawiankę".

Następnie przewodniczący uroczystego posiedzenia ob. Wiktor Grodzicki wygłosił przemówienie, w którym podkreślił niezwykłą uroczystość dnia. Zmaltretowana, zniszczona przez barbarzyńcę bohaterska Stolica po przeszło 5-letniej koszmarnej niewoli odzyskała w tym dniu wolność.

Ob. Grodzki odczytał następującą rezolucję:

„Miejska Rada Narodowa m. st. Warszawy na posiedzeniu plenarnym w Pierwszą Rocznicę Wyzwolenia Stolicy od hitlerowskiego jarzma na wniosek Klubu Radnych PPR, PPS, SD i SL uchwala następującą rezolucję:

W historyczną rocznicę odzyskania wolności Lud Warszawy składa hołd bohaterom poległym w walkach o wolność kraju i uwolnienie stolicy. W walkach tych żołnierz polski bił się ramię w ramię z żołnierzem Armii Czerwonej, armii, której bohaterstwo jest przedmiotem czci na całym świecie, armii, która stała się wyzwolicielką ludów świata od ucisku i zbrodni faszyzmu.

To braterstwo broni żołnierza polskiego z żołnierzem radzieckim jest fundamentem, na którym zbudowana została twórcza przyjaźń i braterski sojusz naszych krajów i naszych narodów. Ta przyjaźń i ten sojusz są gwarancją współpracy w odbudowie i dobrobycie obydwu krajów.

Odbudowując naszą stolicę korzystaliśmy już niejednokrotnie z braterskiej pomocy Zw. Radzieckiego. Demokracje zachodnie przyszły nam również z pomocą wydatną.

W ciągu ubiegłego roku mieszkańcy Warszawy dali dowód, że niepokonana jest siła ducha ludu warszawskiego. Wróg zniszczył mury. Niezniszczalna okazała się miłość warszawiaków do swego miasta. Niezłomni w walce, niestrudzeni w odbudowie, synowie i córki Warszawy, zasłużyli sobie na miano bohaterów walki i pracy.

Walka z faszyzmem i hitleryzmem, która stała się hasłem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego doprowadziła do wyzwolenia naszego kraju. Potwierdziło to słuszność i mądrość polityki stronnictw, składających się na blok demokratyczny. Ta myśl polityczna stała się źródłem najcenniejszej rzeczy w odbudowie: zapału.

Ten zapał ogarnął nietylko mieszkańców stolicy, lecz cały kraj nasz i dziś sami ze zdumieniem oglądamy się na żniwo i na plon dokonanej pracy. I wiemy, że żadna inna myśl polityczna, żadne inne hasła społeczne nie potrafiłyby porwać do takiego wysiłku i dokonać takiego trudu.

W pierwszą rocznicę wyzwolenia ślubujemy Ci, ukochana nasza Stolico, że nie spoczniemy, aż znikną z twych ulic zgliszcza i ruiny i strzelą w górę białe domy nowej, radosnej Warszawy.

Składamy uroczyste przyrzeczenie, Tobie, Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej i Rządowi Jedności Narodowej, że nie ustaniemy w pracy, aby nowa Warszawa stała się godną stolicą nowej, demokratycznej Polski.

Na ręce Twoje, Marszałku, jako najwyższego przedstawiciela Wojsk Polskich składamy przyrzeczenie, że wysiłek żołnierza przypieczętowany krwią ofiarną najlepszych synów Ojczyzny potrafimy utrwalić w zrębach powszechnej pomyślności Narodu.

Niech żyje bohaterski lud Warszawy!

Niech żyje Wojsko Polskie! Niech żyje Warszawa! Niech żyje bohaterski sojusz narodów słowiańskich!"

Rezolucja powyższa została przyjęta jednomyślnie przez wszystkich radnych przy okrzykach na cześć Wojska Polskiego i Armii Czerwonej.

Drugie sprawozdanie obrazujące dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie odbudowy życia gospodarczego i kulturalnego stolicy wygłosił prezydent miasta ob. Tołwiński.

Następnie przyjęto jednogłośnie wnioski radnego Cudnego, dotyczące przemianowania Alei Szucha na „Aleje Pierwszej Armii Wojska Polskiego" oraz przemianowania odcinka ulicy Nowowiejskiej między Placem na Rozdrożu a Placem Zbawiciela na „Aleje Wyzwolenia".

Na obrady Warszawskiej Rady Narodowej przybyła delegacja ze Śląska Górnego, której przedstawiciel ob. Książek zameldował, że straż pożarna Śląska podarowała Warszawie samochód strażacki.

Wszystkie oświadczenia Klubów Radnych zostały przyjęte przez zebranych hucznymi oklaskami.

Radny ob. Henryk Smuga-Ładosz zgłosił następujący projekt depeszy:

Generalissimus Józef Stalin — Moskwa.

W pierwszą rocznicę wyzwolenia Stolicy Polski, lud Warszawy śle Wam, Generalissimusie, jako Naczelnemu Wodzowi bohaterskiej Armii Czerwonej wyrazy wdzięczności za trudy i ofiary bojowników Związku Radzieckiego, którzy wywalczyli wraz z Wojskiem Polskim wolność naszej ojczyźnie i uwolnili Warszawę.

Przelana wspólnie na polach bitew krew żołnierzy radzieckich i polskich połączyła nasze narody wieczystą przyjaźnią. Życzliwość Związku Radzieckiego i Jego pomoc w odbudowie naszej stolicy, jest tej przyjaźni dowodem.

Chwała poległym, cześć bohaterom!

Niech żyje braterstwo słowiańskie w walce i pracy!

Zebrani powstali z miejsc i przy gorących oklaskach przyjęli jednomyślnie tekst powyższej depeszy. Orkiestra gra hymn radziecki.

Na zakończenie wygłosił przemówienie Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. Bierut.

Uroczyste posiedzenie zakończyło się odegraniem hymnu narodowego.

Gratulacje Marszałka Rokossowskiego

WARSZAWA, 18. 1. Z okazji jubileuszu 70-lecia pracy scenicznej Ludwika Solskiego Marszałek Związku Radzieckiego Rokossowski przesłał na ręce jubilata depeszę z gratulacjami oraz z życzeniami czerstwego zdrowia i nowych sukcesów we wspaniałej twórczości dla dobra kultury słowiańskiej.

Wszyscy niemcy muszą Polskę opuścić

BIAŁYSTOK, 18. 1. W Białymstoku odbył się zorganizowany przez PPS wiec pod hasłem „Wszyscy niemcy muszą natychmiast opuścić Polskę".

Prelegenci zobrazowali stosunki polsko-niemieckie na przestrzeni wieków, podkreślając konieczność nieubłaganego, dyktowanego sprawiedliwością historyczną stanowiska, wobec niemców, których zbrodniczą działalność uświadamiamy sobie najlepiej po prawie 6-letniej okupacji hitlerowskiej.

Na wiecu uchwalono rezolucję, w której zgromadzeni domagają się przyspieszenia akcji wysiedlenia wszystkich niemców z Polski.

Faszyzm musi być zlikwidowany

LONDYN, 18. 1. „Daily Worker" publikuje treść listu wysłanego przez 460 lotników, kwaterujących w Norfolk do premiera Attlee. Lotnicy stwierdzają, że dopuszczenie do ponownego dojścia do władzy faszystów w Europie, a zwłaszcza w Anglii, oznaczałoby zdradę wobec pamięci każdego mężczyzny, kobiety i dziecka, którzy zginęli podczas wojny.

Jeżeli istniejące prawa nie pozwalają na niszczenie w zarodku angielskiego ruchu faszystowskiego, należy natychmiast wprowadzić nowe.

Szereg związków robotniczych uchwalił rezolucje, protestujące przeciwko działalności faszystów w Anglii.

Wysiedlanie niemców z Czechosłowacji

PRAGA, 18. 1. Rząd czechosłowacki podał do wiadomości, że dnia 12 stycznia rozpoczęło się przesiedlanie ludności niemieckiej do amerykańskiej strefy okupacyjnej w Niemczech.

Bomba w ambasadzie

HAWANA, 17. 1. Na ambasadę hiszpańską została rzucona bomba. Sprawcy nie ujęto.

Produkcja wyrobów kauczukowych

BYDGOSZCZ, 18. 1. Ze Związku Radzieckiego nadeszły większe transporty kauczuku dla Bydgoskiej Fabryki Wyrobów Gumowych „Kauczuk", co umożliwiło fabryce dalszą produkcję.

Fabryka „Kauczuk" produkuje artykuły techniczne. W chwili obecnej z kauczuku radzieckiego wykonuje się kilkudziesięciometrowego węża pneumatycznego dla jednej z kopalń na Górnym Śląsku.

Koniec panowania wielkiego kapitału

Odezwa Komisji Centralnej Związków Zawodowych

WARSZAWA, 18. 1. Komisja Centralna Związków Zawodowych wystosowała do mas pracujących w całej Polsce odezwę, w której omawia znaczenie historyczne dnia 3 stycznia 1946 roku, daty uchwalenia przez Krajową Radę Narodową ustawy o unarodowieniu kluczowego przemysłu w naszym kraju. Odezwa przedstawia jasno wszystkie korzyści, jakie stają się obecnie po prawnym uznaniu klasy robotniczej za gospodarza i kierownika produkcji w Państwie, udziałem tej klasy.

Odezwa podkreśla, że dzień 3-go stycznia 1946 roku, zamyka bezpośrednio decydujący rozdział walki ze skartelizowaną finansjerą.

Ogłaszamy — mówi odezwa — koniec panowania wielkiego kapitału, koniec wyzysku kapitalistycznego, koniec karteli i trustów, co doprowadzi do likwidacji kryzysu, bezrobocia i nędzy mas pracujących.

Po omówieniu międzynarodowego charakteru obecnej walki o nowy ustrój i nowe formy życia gospodarczego, odezwa wymienia cele jakie przyświecają Rządowi Jedności Narodowej, który w zespole innych narodów przystąpił do odbudowy świata w imię dobrobytu i szczęścia mas pracujących, w imię pracy na rzecz pokoju i wolności wszystkich narodów. Związki Zawodowe winny przestrzegać konsekwentnego wykonania ustawy, jak również przyśpieszyć wyszkolenie kadr, podnieść fachowość i specjalizację zawodową oraz podnieść wydajność pracy.

W zakończeniu odezwa wspomina wszy lata bohaterskich walk strajkowych, lata ofiar i cierpień mówi o stojących przed nami latach wielkich przemian, o latach zbiorowego wysiłku dla osiągnięcia powszechnego dobrobytu mas.

Polacy w amerykańskiej strefie

NORYMBERGA, 18.1. Władze amerykańskie podały do wiadomości, że obecnie zatrudnionych jest w amerykańskiej strefie okupacyjnej około 30 tysięcy Polaków. Podając to wyjaśnienie, władze okupacyjne uznały za stosowne dodać, że **Polacy w tej chwili wykonują te czynności, które normalnie powinny należeć do żołnierzy amerykańskich.**

Z powodu akcji demobilizacyjnej, Polacy są bardzo Amerykanom pomocni w wykonywaniu dodatkowych funkcji. Polacy są zatrudnieni w służbie wartowniczej oraz strażniczej. **Na terenie 3 armii amerykańskiej utworzono 36 kompanii wartowniczych, na terenie 7 armii zaś 58 kompanii. W samej głównej kwaterze USA pracuje 1400 Polaków oraz 200 Polek.** Amerykanie podkreślają jednak, że ich kontrakty nie wykluczają powrotu do domu w każdej chwili.

A działo się to rok temu

Wojska 2-go Frontu Białoruskiego, kontynuując natarcie, 19 stycznia szturmem zdobyły miasta MŁAWĘ i DZIAŁDOWO — ważne węzły komunikacji i oporu niemców na przedpolach południowej granicy Prus Wschodnich, oraz miasto PŁOŃSK — potężny węzeł komunikacji i punkt oporu niemców na prawym brzegu Wisły, a także zajęły w walkach ponad 350 innych miejscowości.

Wojska 1-go Frontu Białoruskiego, kontynuując gwałtowne natarcie 19 stycznia zdobyły w walkach potężny ośrodek przemysłowy Polski—ŁÓDŹ i miasta KUTNO, TOMASZÓW, GOSTYNIN, ŁĘCZYCĘ ważne węzły komunikacyjne i punkty oporu nieprzyjaciela, a także w walkach zdobyły miasto i stację kolejową OPOCZNO oraz 800 innych miejscowości.

Wojska 1-go Frontu Ukraińskiego, w wyniku umiejętnego manewru okrążającego, w połączeniu z frontalnym atakiem, 19 stycznia szturmem zdobyły prastarą stolicę i jeden z ważniejszych kulturalno-politycznych ośrodków Polski — KRAKÓW — potężny węzeł obronny nieprzyjaciela, osłaniający przedpola Dąbrowskiego Zagłębia węglowego, oraz w walkach zajęły miasto i potężny węzeł kolejowy WIELUŃ, miasto i potężny węzeł kolejowy TARNÓW i ponad 600 innych miejscowości.

Wojska 4-go Frontu Ukraińskiego, przeszły do natarcia z rejonu na zachód od Sanoka, przerwały silnie umocnioną obronę nieprzyjaciela i w ciągu ofensywnych walk posunęły się naprzód o 80 km. rozszerzając wyłom o 60 km. wzdłuż frontu.

W toku natarcia wojska frontu sforsowały rzeki WISŁOKA i DUNAJEC i zdobyły miasto JASŁO i GORLICE, a także w walkach zajęły ponad 400 innych miejscowości.

Dnia 20 stycznia.

Wojska 2-go Frontu Białoruskiego, kontynuując ofensywę zdobyły na terytorium Polski miasta CHORZELE, JANOWO, BIEŻUŃ, DROBIN, WYSZOGRÓD oraz ponad 500 innych miejscowości.

Wojska 1-go Frontu Białoruskiego, w rezultacie niespodziewanego natarcia formacji czołgów i piechoty, 20 b. m. zdobyły miasta WŁOCŁAWEK i BRZEŚĆ KUJAWSKI punkty oporu niemieckiej obrony na lewym brzegu Wisły. Jednocześnie wojska frontu sforsowały rzekę Wartę, zajęły miasto KOŁO. W czasie ofensywy w dniu 20 bm. wojska te zajęły również miasta: GĄBIN, KOWAL, CHODECZ, DĄBRÓWICE, OZORKÓW, PABIANICE, TUSZYN, ŁASK i ponad 1000 innych miejscowości.

Wojska 1-go Frontu Ukraińskiego, kontynuując natarcie zdobyły miasta: WIDAWĘ, LUBLINIEC, OLKUSZ, BRZESKO, oraz ponad 300 innych miejscowości.

Wojska 4-go Frontu Ukraińskiego, kontynuując natarcie w pasie przykarpackim 20 bm. zdobyły miasto NOWY SĄCZ.

Włocławek wolny

Radzieckie Biuro informacyjne dnia 20 stycznia 1945 roku podało: Wojska 1-go Frontu Białoruskiego, prowadziły nadal swe błyskawiczne natarcie. Radzieckie oddziały piechoty i czołgów posunęły się w natarciu naprzód o 30 km. i rozpoczęły walkę o Włocławek. Potężnymi ciosami czołgiści i piechota przełamali opór nieprzyjaciela i po krótkiej walce zdobyli miasto.

Swiat pracy wita unarodowienie przemysłu

KRAKÓW, 18. 1. W Domu Żołnierza w Krakowie odbyło się zebranie zwołane przez Wojskową Jednostkę Lotniczą pułk. Hlusowicza, na temat wyników prac ostatniej sesji KRN.

W zebraniu wzięli udział również przedstawiciele partii politycznych, związków zawodowych oraz organizacji młodzieżowych.

Po omówieniu dekretu o upaństwowieniu przemysłu zebrani postanowili wysłać na ręce Prezydenta KRN. ob. Bieruta Bolesława rezolucję, witającą z radością historyczną uchwałę Krajowej Rady Narodowej.

Na zakończenie wybrano spośród żołnierzy Jednostki Lotniczej delegację, która ma się spotkać z robotnikami fabryk krakowskich, celem nawiązania z nimi kontaktu bliższego.

BYDGOSZCZ, 18. 1. W związku z uchwaleniem przez KRN ustawy o nacjonalizacji przemysłu, odbyła się w wielkiej sali Bydgoskiej Parowozowni potężna manifestacja kolejarzy. W masowym wiecu udział wzięło ponad 4.000 osób. Przemówienia wygłosili posłowie do KRN z Pomorza z ramienia PPR, PPS. i Partii Pracy.

LUBLIN, 18. 1. Na terenie Lubelskich Zakładów Maszyn Rolniczych, Cukrowni i Fabryce „Plon" odbyły się zebrania robotników, na których prelegenci zapoznali robotników z ustawą o nacjonalizacji przemysłu.

Po referatach wywiązała się dyskusja, wynikiem której było uchwalenie rezolucji, wyrażającej całkowitą solidarność świata pracy z dekretem rządowym.

BIAŁYSTOK, 18. 1. Białostocki świat pracy dał wyraz swej aprobaty ustawy o nacjonalizacji wielkiego i średniego przemysłu na zebraniach i masówkach. Robotnicy wszystkich zakładów przemysłowych, fabryk i pomniejszych warsztatów uchwalają rezolucje, w których przyrzekają podnieść wydajność produkcji w zrozumieniu, że jako współgospodarze warsztatów pracy winni się przyczynić do szybkiej odbudowy życia gospodarczego, a tym samym do podniesienia stopy życiowej robotnika i pracowników.

Rozbiór Niemiec konieczny

WASZYNGTON, 18.1. Agencja Reutera donosi, że Winston Churchill, który przybył na odpoczynek na Florydę, oświadczył korespondentom prasowym, że część wojsk amerykańskich musi pozostać w Europie, aby **trud i krew przelana dla osiągnięcia zwycięstwa, nie poszły na marne. Churchill wypowiedział się również za rozbiorem Niemiec, który uważa za konieczny dla zapewnienia bezpieczeństwa światu.**

Nowe cmentarzysko

LAMBINOWICE, 18. 1. **Komisja radziecka, która dokonywała oględzin obozu jeńców wojennych w Lambinowicach, natknęła się na drugie olbrzymie cmentarzysko, przewyższające rozmiarami znany obóz w Lambinowicach.**

Zbiorowe groby znajdują się w lesie, pomiędzy Gromadą Zaina, a t.zw. Obozem Angielskim. Obecnie przystąpiono do rozkopywania grobów.

Komisja radziecka rozporządza bogatym materiałem dowodowym zbrodni hitlerowskich, popełnionych na jeńcach wojennych różnych narodowości.

Pomnik Tadeusza Kościuszki

KRAKÓW, 18, 1. W Muzeum Narodowym w Krakowie znajduje się gipsowa kopia pomnika Tadeusza Kościuszki, zniszczonego przez niemców podczas okupacji.

Komitet Kościuszkowski wykorzysta kopię na odtworzenie pomnika na dawnym miejscu u wejścia na Wawel.

Akcja przesiedleńcza

BYDGOSZCZ, 18. 1. Bydgoski oddział PUR-u zarejestrował od dnia rozpoczęcia akcji przesiedleńczej do końca 1945 roku ogółem 64.743 osoby osiedlone na terenie całego województwa pomorskiego, w czym 52.346 osób osiedlono na wsi oraz 12.397 osób w miastach.

Jeszcze jest ich tyle

SŁUPSK, 18. 1. W Słupsku od początku akcji wysiedleńczej niemców wydano około 12 tysięcy przepustek na wjazd za Odrę. Obecnie pozostało jeszcze w Słupsku ponad 22 tysiące niemców. Liczbę ludności polskiej, przebywającej na terenie miasta, oblicza się na 15 tysięcy osób.

Praca portów polskich w grudniu

GDAŃSK, 18. 1. Obroty towarowe portów polskich w grudniu wynosiły 217.725 ton wobec 216.016 ton w listopadzie. Na import w grudniu przypada 115.087 ton, zaś na eksport 102.638 ton.

Port gdański zaczął przyjmować w grudniu także statki z repatriantami. Do Gdańska przybyło 1.176 osób repatriantów, do Gdyni 22.606 osób.

Idą, już idą...

Pamiętny jasny dzień — 20 Styczeń...
Tyle marzeń na darmo, tyle obliczeń
przez te 5 i pół lat wróg stłumił zwierzęcy...
Wczoraj znowu ktoś zginął... jeden grób więcej
przybył do tych tysięcy żałobnych mogił...
Niezbadane losu koleje i drogi...
Jeszcze na dworze szaro... piąta godzina...
Co to?.. Huk armat i warkot karabinów!
Co to?.. Niemcy uciekają w popłochu...
Na ulicach mrok szary spływa potrochę
I z chodników wsącza się w mury kamienic...
kilka jakichś postaci wtulonych w cienie,
i znowu huk, warkot, ktoś upadł zabity...
Od wschodu, na niebie blask jasny... Już świta...
Uciekają... Boże, słychać czyjeś kroki...
kilka twarzy pobladłych przez szyby okien
wyjrzało, jeszcze z nieśmiałą nadzieją
czyjeś oczy przymknięte powieką się śmieją,
i nagle — gwar po mieście, gwar przyciszony:
Idą, już idą, są blisko.. Armia Czerwona,
a z Nią nasze oddziały, nasi Żołnierze...
Trudno objąć umysłem, trudno uwierzyć...
Tyle przecież nadziei spełzło na niczem,
a tu ten jasny ranek — 20 styczeń...

— — — — — — — — — — — — — —

O Dniu zwykły, w legendę dzisiaj urastasz,
dniu końca niewoli, dniu Wolności Miasta,
jedengo ze zwycięstw wiekopomnej sławy,
Dniu kiedy kochany nasz cichy Włocławek,
z męki, ran i łez, ze drzwi więziennych zgrzytu
stał się miastem wolnym RZECZYPOSPOLITEJ

ANDRZEJ GRYF.

Kandydat na mikada

NOWY JORK, 18. 1. Do władz amerykańskich zgłosił się pewien Japończyk, który złożył dokumenty, mające świadczyć o tym, że rodzina jego przed 5000 lat została pozbawiona tronu japońskiego. Obecnie zgłasza on swoje pretensje do tronu.

Zgon prof. Marchlewskiego

KRAKÓW, 18. 1. Zmarł w Krakowie b. rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczony światowej sławy śp. prof. dr. Leon Marchlewski.

Likwidacja bandy

KATOWICE, 18. 1. Władze bezpieczeństwa aresztowały herszta bandy terrorystycznej „Błyskawica" — Kaduka Wilhelma, który ujawnił w toku śledztwa nazwiska wszystkich członków bandy. Wszyscy bandyci zostali aresztowani. Banda „Błyskawica" ma na sumieniu szereg napadów.

O niepodległość Transjordanii

LONDYN, 17. 1. Przy końcu bieżącego miesiąca ma przybyć do Londynu emir Transjordanii, celem omówienia sprawy niepodległości dla swego kraju.

Wybory w Grecji

ATENY, 17. 1. Zostały wyznaczone tu wybory do parlamentu na dzień 31 marca rb. Lewicowa organizacja EAM, która do tego czasu zajmowała stanowisko bojkotujące wybory, obecnie zgłosiła swe listy wyborcze, co jest widomym znakiem wewnętrznego odprężenia w Grecji.

KRONIKA

W lusterku

Włocławku nasz!

Włocławku nasz, Ty Grodzie ukochany,
wykołysały Cię poszumy fal wiślanych;
wśród ulic Twych i Twych kamienic
przeżywać chcemy radość, szczęście i cierpienie.

Włocławku nasz, najmilsze Miasto nasze,
oddaliśmy Ci serce i damy każdy trud....
Przeżyliśmy niewoli ciężkie czasy
Aż przyszedł jasny dzień i stał się Cud!

Agapit.

Przypominamy raz jeszcze program uroczystości w związku z rocznicą uwolnienia Włocławka spod jarzma niemieckiego.

Dziś, w sobotę o godz. 17-ej przed gmachem straży pożarnej przy ulicy Żabiej zbiórka pocztów sztandarowych, organizacji, młodzieży i wojska. Po zbiórce uroczysty capstrzyk.

W niedzielę: godz. 5 minut 15 pięciominutowy gwizd syreny oraz bicie w dzwony. Godz. 11 uroczysta Msza święta w katedrze. Po nabożeństwie o godzinie 12-ej defilada na Placu Wolności. Po defiladzie przemarsz do Teatru Ziemi Kujawskiej gdzie odbędzie się akademia. Na Akademię złożą się: część oficjalna i bogata część artystyczna.

W sobotę dozorcy i administratorzy winni udekorować bramy domów flagami. Należy przy tym zwrócić uwagę, by flagi były czyste i odpowiednio umocowane, gdyż powaga chwili wymaga, by nie powtarzały się rzeczy takie, jakie, niestety miały miejsce u nas, i nie wywieszano flag narodowych brudnych, pomiętych, lub zbyt małych.

— — —

W niedzielę, dnia 20 stycznia rb. Komitet Pomocy Zimowej organizuje zbiórkę uliczną na rzecz najbiedniejszych w Włocławku.

Nie przypadkowo został wybrany ten dzień — rocznica uwolnienia naszego miasta od okupacji niemieckiej. W dniu radości, w rocznicę wypędzenia wroga społeczeństwo nasze winno zadokumentować ofiarą, złożoną dla swoich najbiedniejszych braci, że rozumie swój szczytny obowiązek jedności społecznej.

Akcja Pomocy Zimowej prowadzona w całym kraju objęła szerokie kręgi naszego społeczeństwa polskiego. W wysiłku tym Włocławek nie może i nie pozostanie w tyle.

W dniu 20 stycznia każdy z nas złoży ofiarę dla tych, którzy potrzebują rzeczy najniezbędniejszych, a którym twardy los utrudnia walkę z przeciwnościami.

W tym wielkim dziele pomocy nie może zabraknąć nikogo.

— — —

Związek Spożywców w Włocławku zawiadamia swych członków, że w dniu 19 b. m. o godzinie 10-ej rano w lokalu Rady Związków Zawodowych, ul. Słowackiego 1 odbędzie się uroczystość przekazania Sztandaru Związkowi.

W tym samym dniu w tejże sali odbędzie się zabawa taneczna dla członków i zaproszonych gości.

Początek zabawy punktualnie o godz. 21-ej.

— — —

Sekcja Imprezowa „Domu Kultury“ we Włocławku wznawia po feriach świątecznych niedzielne zebrania towarzyskie czynnych członków D. K., które będą odbywały się na terenie własnej świetlicy (ul. Kilińskiego 9) w każdą niedzielę od godz. 17, o czym niniejszym zawiadamia członków czynnych.

— — —

Polski Czerwony Krzyż we Włocławku zawiadamia, że w niedzielę, dnia 20 stycznia rb. o godz. 5-ej po południu z racji 1-ej Rocznicy Wyzwolenia naszego miasta urządza „Podwieczorek Towarzyski“, na który wszystkich swych członków i sympatyków najuprzejmiej zaprasza.

— — —

Zarząd Związku Cechów Rzemieślniczych we Włocławku zawiadamia Członków o obowiązku wzięcia udziału w uroczystościach w dniu 20 stycznia 1946 r. W związku z tym prosi się o przybycie do lokalu Związku ul. Kościuszki 6 w niedzielę o godzinie 10.30.

— — —

Kino dla młodzieży. W świetlicy Kujawskiego Stow. Techników wyświetla nowy program od dnia dzisiejszego, jak zawsze ciekawy, pożyteczny wesoły. Nadprogram wesoła bajka p. t. „Wyścigi jeża z zającem“ w wykonaniu kukiełek. Na prośbę dzieci dodajemy po raz ostatni piękną bajkę „O Janku, co się nie bał duchów“.

W celu udogodnienia zorganizowaliśmy stałą przedsprzedaż biletów na seanse niedzielne na godz. 1.30, 3, 4.30 i 6 p. p. w firmie „St. Oźminkowskiego“, sklep elektrotechniczny, ul. 3 Maja, róg Piekarskiej.

A więc prosimy na nasz nowy program.

Sala dobrze ogrzana.

— — —

„Misterium kolędowe“. „Lutnia“ na liczne żądania powtórzy „Misterium kolędowe“ na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża Oddział we Włocławku, który ze swej strony podejmie się zorganizowania koncertu. Bliższe szczegóły podane zostaną niebawem.

ZŁOŻONE OFIARY:

Nawiązując do złożonej ofiary przez klasę IId Państwowego Gimnazjum dla dorosłych — klasa IIa składa 160 zł. na sieroty P. C. K. i wzywa pozostałe klasy do naśladownictwa.

Kino „Bałtyk“ i „Polonia.
Dziś film sowiecki p. t. Iwan Groźny.
Początek gry:
„Bałtyk“ o godz. 17.30, 19.30.
„Polonia“ o godz. 17-ej i 19-ej.
W niedzielę i święta:
„Bałtyk“ o godz. 15.30, 17.30, 19.30.
„Polonia“ o godz. 15, 17, 19-ej.

ZAWIADOMIENIE.

Zarząd Powiatowego Związku Ogrodniczego we Włocławku niniejszym zawiadamia swych członków, oraz wszystkich ogrodników, którzy jeszcze nie zostali zapisani w poczet członków Związku, że dnia 3 lutego 1946 r. w sali Muzeum przy ul. Słowackiego Nr. 1, — odbędzie się Walne Roczne Zebranie członków Związku, na które o obowiązkowe przybycie prosi Zarząd.

Porządek dzienny
WALNEGO ROCZNEGO ZEBRANIA
Niedziela dnia 3 lutego 1946 r.

1. Godz. 8 rano zbiórka w lokalu Związku przy ul. Sadowa Nr. 3, i wymarsz ze sztandarem do kościoła.
2. Godz. 9. Nabożeństwo w klasztorze O.O. Reformatów.
3. Godz. 10. Zagajenie i powitanie zaproszonych gości i delegatów.
4. Wybór przewodniczącego Zebrania, asesorów i sekretarza.
5. Odczytanie sprawozdania z działalności Zarządu Pow. Zw. Ogrod. za czas od lutego do 31 grudnia 1945 r.
6. Odczytanie Sprawozdania kasowego i Komisji Rewizyjnej.
7. Odczytanie sprawozdania Komisji Rozjemczej.
8. Udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi.
9. Wybór prezesa i 4 członków Zarządu.
10. Wybór Komisji Rewizyjnej 3 członków.
11. Wybór Komisji Rozjemczej 3 członków.
12. Wolne wnioski.

DZIŚ w sobotę o godz. 16-tej kino Bałtyk wyświetla film po cenach popularnych (10 zł.). Dochód z przedstawienia Dyrekcja kina przeznacza na pomoc zimową dla najbiedniejszych.

OGŁOSZENIE.

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do wiadomości, że zgodnie z zarządzeniem Inspektoratu Świadczeń Rzeczowych z dnia 16. 1. 46 r. zostaje wstrzymany z dniem 21. 1. b. m. handel nabiałem (mleko, masło, śmietana, ser, jaja) bez zaświadczenia miejscowej mleczarni spółdzielczej „Witamina“, która wydaje zezwolenia uprawnionym na sprzedaż.

Handlującym nabiałem bez zezwolenia mleczarni — nabiał ulegnie konfiskacie.

Nabiał skonfiskowany będzie przekazywany do najbliższych mleczarni spółdzielczej za pokwitowaniem.

Włocławek, dnia 18. 1. 46.

w/z PREZYDENT MIASTA
St. Bombolski
NACZELNIK WYDZIAŁU
Aprowizacji i Handlu
(—) Fr. Redo.

OGŁOSZENIE

na podstawie uchwały Miejskiej Rady Narodowej z dnia 7. 9. 45 r. zatwierdzonej przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej dnia 25. 9. 45 r. Nr. Prez. 1 — 1/45 oraz zezwolenia Inspektora Lasów Państwowych we Włocławku dnia 19. 10. 45 r. L. dz. 228/45, Zarząd Miejski miasta Brześcia Kujawskiego, ogłasza licytację na sprzedaż drzewa stojącego w lesie miejskim Józefowo, która odbędzie się w dniach 24, 25, 26 stycznia 1946 r. w godzinach od 9—15. Wiadomości o warunkach licytacji można zasięgnąć w Magistracie miasta Brześcia w godz. urzędowych, pokój Nr. 12.

ZARZĄD MIEJSKI

Ogłoszenie

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że poczynając **od dnia 21. I. 46 r.** sprzedawane będą w rozdzielniach „OGNIW“ dla ludności pracującej m. Włocławka następujące artykuły na kartki styczniowe.

Mydło toaletowe na odcinki
Kat. I prac. — odcinek Nr. 27 — 1 kawałek (— cena zł. 6.50
Kartki „D“ dziec. — odc. Nr 32 — 1 kawałek (— cena zł. 6.50

Bielidło na odcinki:
Kat. I prac. — odcinek Nr. 28 — 0,5 kg. (— cena zł. 3.00

Śledzie na odcinki:
Kat. I prac. — odcinek Nr. 23 — 400 gr. (— cena zł. 5.00

Za Prezydenta Miasta
NACZELNIK WYDZIAŁU
Aprowizacji i Handlu
(—) Fr. Redo.

Zarząd Koła Samopomocy Milicyjnej urządza w sobotę dnia 19. 1. 46 roku o godz. 8-ej wieczorem w sali Towarzystwa Wioślarskiego przy ul. Piwnej

Wielką zabawę taneczną

na którą zaprasza: Członków Koła Przyjaciół Milicjanta wraz z rodzinami oraz sympatyków M. O.

Orkiestra doborowa. Bufet własny. Ceny przystępne.

ZARZĄD.

HURTOWNIA galanterii Feliks Aszyk, Łódź, Nowomiejska 5, tel. 156-15 poleca swoje towary po cenach zniżonych. (pap).

W dniu 19 stycznia o godz. 20 w lokalu Świetlicy RKU. Włocławek, przy ul. 3-go Maja 27 odbędzie się SOBÓTKA połączona z zabawą taneczną, na którą swych miłych gości i sympatyków Wojska, najuprzejmiej zaprasza

ZARZĄD.

POWIATOWE Gimnazjum Rolnicze Męskie w Starym Brześciu zawiadamia, że rok szkolny rozpocznie się dnia 4 lutego b. r. Kancelaria przyjmuje nadal podania i udziela wszelkich informacji. Dyrekcja Gimnazjum.

KTOBY wiedział cośkolwiek o zaginionym w dniu 18 grudnia 1945 r. Henryku Dankowskim lat 19, umysłowo chory, niemowa, ubrany bardzo lekko, w trepach ze wsi Niemojewo gm. Śmiłowice, proszony jest o podanie wiadomości pod powyższym adresem.

1 KALKULATOR, 1 urzędnik warsztatowy, z praktyką w przemyśle metalowym, 1 ślusarz narzędziowy. Potrzebni od zaraz. Zgłoszenia: f-ma Mühsam, Kilińskiego 1.

DWIE uczenice poszukują pokoju bez stołowania. Oferty proszę składać pod „uczenice“ do administracji „Gazety“.

SPRZEDAM aparat radiowy Super. Jagielońska 15, m. 2. Brzeziński.

PRACOWNIA KUŚNIERSKA przyjmuje obstalunki, Pl. Wolności 16.

UNIEWAŻNIAM zgubione 4 kartki żywnościowe na nazwisko: Markowski Jan, Wiesława, Janina, Zofia, zam. św. Antoniego 22.

POKOIKU w okolicy Żabiej poszukuję — Księgarnia Świt — Żabia 15.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, Ul. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ. E — 08819

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Diecezjalna, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.